

Til: Andreu Regué Barrufet, TBD
Fra: Torstein Søreide, TBD
Godkjent av: Andreu Regué Barrufet, TBD
Dato: 10.06.2024
Saknr.: 202103925-8
Kopi:

Melding om ulykker og uønskede hendelser ved vassdragsanlegg i 2023

Sammendrag

NVE har mottatt melding om i alt 21 meldepliktige hendelser (ulykker og uønskede hendelser) for vassdragsanlegg i 2022 iht. damsikkerhetsforskriften § 7-11. 17 hendelser gjelder dammer og 4 gjelder vannveier.

Oppsummert ble det totalt meldt inn 4 ulykker: 2 tilknytter vannveier (rørbrudd) og 2 tilknyttet dam (dambrudd). De øvrige 17 hendelsene er kategorisert som uønskede hendelser. 15 av hendelsene skjedde i tilknytning til dammer og 2 i tilknytning til vannveier.

Innledning

Innsending av melding om ulykke eller uønsket hendelse ved vassdragsanlegg er et krav som kom i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (2010). Formålet med bestemmelsen (dsf. § 7-11) er å bidra til at erfaringer fra ulykker og uønskede hendelser kan samles inn, analyseres og brukes til å forebygge at tilsvarende hendelser skjer på nytt. Verdien av å gjennomgå ulykker og hendelser for å finne årsak og forbedringsmuligheter slik at tilsvarende hendelse ikke skjer på nytt, er understreket i etterkant av flere store ulykker, for eksempel i rapportene om Åsta- og Sleipner- ulykkene i henholdsvis NOU 2000:30 og NOU 2000:31.

Meldeplikten gjelder for både ulykker og uønskede hendelser for alle vassdragsanlegg (dammer og vannveier) i konsekvensklasse 1-4. For konsekvensklasse 0-anlegg begrenses plikten til å varsle om ulykker. Med «ulykke» menes en uønsket eller utilsiktet plutselig begivenhet eller en bestemt rekke av slike begivenheter som har skadelige følger på personer, på vassdragsanlegget, på eiendom utenfor vassdragsanlegget eller miljø. Med «uønsket hendelse» menes enhver annen uønsket begivenhet enn ulykke som har sammenheng med vassdragsanlegget og som innvirker på sikkerheten, herunder nestenulykker. Uønskede begivenheter som innbrudd i dam eller lukehus, skadeverk på anlegg og utstyr, påfallende atferd på og rundt anlegg osv. anses å være omfattet av bestemmelsen.

Melding skal sendes NVE så snart som mulig. Kravene til informasjonen som NVE skal ha i etterkant vil avhenge av omfanget og konsekvensene av ulykken eller hendelsen. I noen tilfeller vil det være tilstrekkelig med en kort redegjørelse, mens det i andre tilfeller vil være nødvendig med en grundig gjennomgang av hendelsen eller ulykken. NVE har utarbeidet en veileder, nr. 1/2014, for å klargjøre når meldeplikten inntreffer og nivået på meldeplikten. Det er satt en frist på 3 måneder for å redegjøre mer utførlig for ulykken eller hendelsen for å sikre at informasjonen kommer myndighetene i hende i rimelig tid etter at ulykken eller hendelsen skjedde.

Den første hendelsesrapporten med forankring i dsf. § 7-11, ble utgitt i 2017, for hendelser som skjedde i 2016. Målet er at framtidige hendelsesrapporter etter hvert også skal inneholde statistikk og analyser av innmeldte hendelser, slik at det blir lettere å trekke ut erfaringer og legge til rette for læring og forbedring. NVE arbeider fortløpende med utvikling av databasen SIV (database over vassdragsanlegg) for å skaffe tilstrekkelig godt grunnlag for framtidige analyser.

Hendelser knyttet til dammer

20 meldepliktige hendelser tilknyttet dammer er meldt inn i 2023. Alle konsekvensklasser er representert.

Ulykke:

- Dam i konsekvensklasse 3. Erosjonsskader i damtå, dammens stabilitet vurdert som lav.
Dam i konsekvensklasse 1. Overtopping av fyllingsdam under flommen Hans som førte til dambrudd

Uønskede hendelser:

- Dam i konsekvensklasse 4. Drivgods samlet seg i så store mengder mot lense oppstrøms dammen under "Hans" at det var frykt for at lense kunne ryke og føre til tilstopping av flomløp. Helikopter ble brukt til å fjerne drivgods.
- Dam i konsekvensklasse 4. Skade på lense som kunne medføre blokkering av flomløp eller personskafe.
- Dam i konsekvensklasse 4. Innbrudd i lukehus, ingenting stjålet.
- Dam i konsekvensklasse 3. Manøvreringsvikt, høyspentnettet falt ut og nødaggregat fikk ikke koblet seg opp pga. en bryterfeil.
- Dam i konsekvensklasse 3. Høye lekkasjemålinger.
- Dam i konsekvensklasse 3. Kollaps av fangdam medførte at vannstand sank med 90 cm på 7 timer.
- Dam i konsekvensklasse 2. Ca. 20 cm overtopping av murdam, ble vurdert at ingen akutte tiltak var nødvendig.

- Dam i konsekvensklasse 2. Overtopping av betongdam. Over 100 boenheter evakuert på grunn av flommen Hans.
- To dammer i konsekvensklasse 2. Lynnedslag førte til at klappeluke og segmentluke åpnet seg fullt.
- Dam i konsekvensklasse 2. Lekkasje på fyllingsdam, vannstand i magasin ble senket.
- Dam i konsekvensklasse 1. Tenåringsgutter som klatret over rekkverket og inn på dammen.
- Dam i konsekvensklasse 1. Flomluker åpnet seg ikke under flommen Hans, vanskelig å komme til lukene for manuell manøvrering.
- Dam i konsekvensklasse 1. Feil informasjon på fjernstyringssystemet som viste 100% åpning når luken var 70% åpen.
- Dam i konsekvensklasse 1. Uplanlagt heving av vannstand under revisjon av luke og lukeføringer.

Hendelser knyttet til vannveier

Det var i alt 5 meldepliktige hendelser som var knyttet til vannveier. Innmeldte hendelser gjaldt vannveier i konsekvensklasse 1 og 2.

Ulykker:

- Vannvei i konsekvensklasse 2. Rørbrudd på PE-rør.
- Vannvei i konsekvensklasse 1. Rørbrudd ved kobling/rørskjøt.

Uønskede hendelser:

- Vannvei i konsekvensklasse 1. Feil førte til momentant avslag på aggregater. Dette førte til uønsket vann ned mot en elv.
- Vannvei i konsekvensklasse 1. Lekkasje i rørgate.

NVEs observasjoner

Det er i 2023 meldt flere hendelser sammenlignet med tidligere år. Vassdragsanlegg i alle konsekvensklasser er representert. NVE har siden 2018 mottatt melding om 96 meldepliktige hendelser for vassdragsanlegg, hvor 71 er definert som uønsket hendelser og 25 er definert som ulykker.

For dammer har det vært innrapportert dambrudd(x2), overtopping(x2), personskaade, skade på anlegg, dødsfall og annet. For vannveier har 13 av 18 ulykker vært rørbrudd, de

resterende har vært definert som skade på eiendom, skade på terreng og annet.

Tall fra 2018-2023

Statistikk	Hendelser	Uønsket hendelse	Ulykke
Dam	62	53	9
Vannvei	34	18	16
Sum	96	71	25